

La setmana BCNegra ▶ Els actes

Pàgines 58 i 59 <<>>

Un homenatge reivindica 'El Caso' com a «finestra a l'Espanya real»

▶ **Experts destaquen el paper del setmanari de successos durant el franquisme**

CARLES LÓPEZ
BARCELONA

Explicar als lectors com era l'Espanya real davant de l'Espanya oficial del franquisme. Aquest és el principal mèrit d'*El Caso*, segons van coincidir a assenyalar ahir els participants en un homenatge al desaparegut setmanari en el marc de BCNegra. Van participar en la roda de premsa veterans del gènere com el periodista i cineasta Pedro Costa Muste, Josep Martí Gómez i Joaquim Roglán, i també Mayka Navarro, reportera de successos d'EL PERIÓDICO.

El director de *La huella del crimen*, Pedro Costa, va recordar que una de les primeres decisions del franquisme va ser prohibir els successos dels diaris. «A l'Espanya nova no es mataba, no passava res dolent», va comentar amb sarcasme. I aquell peculiar món feliç va durar fins que el 1952 un home del règim, Eugenio Suárez, va aconseguir treure al carrer *El Caso*. Això sí, no es podia explicar més d'un crim espanyol a la setmana.

'EL JARABO' # Algunes exclusives van disparar les vendes: amb els crims d'*El Jarabo* (1958) *El Caso* va superar els 700.000 exemplars. I així fins a finals dels anys 60, quan periodistes com Costa ofereixen una versió més social dels successos. Costa recorda amb especial interès el seu seguiment del Procés de Burgos (1970) contra 16 suposats etarres.

Martí Gómez va recordar que la pacífica censura franquista obligava a canviar «cos semidespullat» per «cos semivestit» i va reconèixer en *El Caso* «una clara voluntat d'estil» que va marcar una època, tot i que li va retreure que no respectés la presumpció d'innocència. «Amb l'arri-

FOTO: JOAN CORTADELLAS

UNA PLAÇA QUE DESAGRADARIA A VÁZQUEZ MONTALBÁN

Barcelona ▶ Manuel Vázquez Montalbán té des d'ahir una plaça al Raval, al davant del restaurant Casa Leopoldo. Inaugurada amb la presència de

la seva viuda, Anna Sallés; el seu fill, Daniel Vázquez Sallés; Pasqual Maragall i l'agent literària Carmen Balcells, la plaça és envoltada de fotos de

l'escriptor i cites d'obres seves. Maruja Torres va dir que a l'autor, que detestava les places dures, no li hauria agradat la que li ha tocat. Jordi Hereu va mig assentir.

UN FET REAL

EL FILÓ DE LA VAMPIRA DE BCN

▶ Marc Pastor va reconèixer ahir que havia trobat tot un filó a l'investigar per a la seva novel·la *La mala dona* la vida d'Enriqueta Martí, la prostituta que a la Barcelona de principis del segle XX va rebre el sobrenom de la vampira del carrer de Ponent després de ser acusada del segrest i assassinat de diversos nens. I no hi ha dubte d'això: ahir els seus acompanyants en una

taula rodona a la Virreina eren Fernando Gómez i Elsa Plaza, dos escriptors amb novel·les -*El misterio de la calle Poniente* i *El cielo bajo los pies*- inspirades en aquells fets.

▶ La coprotagonista de l'acte va ser aquella Barcelona avui desapareguda on es podia trobar al carrer fetus, fruit de maternitats no desitjades. ANNA ABELLA

bada de Pedro Costa ja apareixen els problemes socials d'una manera més o menys velada», va afegir.

Roglán va destacar el salt endavant que va suposar «el periodisme total» de Martí Gómez, alhora que va elogiar la tasca de mestres del gènere com Enrique Rubio i Margarita Landi. «*El Caso* és la història del país, un reflex de la condició humana», va concloure. Mayka Navarro va criticar -igual que Martí Gómez- que cada vegada siguin menys els periodistes que van al lloc dels fets i va expressar la seva «enveja sana» pels que van tenir l'oportunitat de viure l'experiència d'*El Caso*. ≡

¿Tot canvia, res canvia?

A la gran crisi apocalíptica, el món del llibre hi ha de sumar ara la seva petita crisi particular: la irrupció del llibre digital. ¿Crisi? No, potser seria millor dir oportunitat. Els pessimistes, els que sempre pensen que s'enfonsaran, farien bé de recordar que els editors no som impressors ni fabricants de paper. No editem cap suport, sinó simplement una història, una teoria, una idea. La nostra feina no és física, sinó virtual, per tant no ens hauria de preocupar gaire si els llibres desapareixen d'aquí a mil, deu o tres anys, és igual.

Els negacionistes, els qui neguen l'evidència fins que ja és innegable, farien bé de no posar portes al camp. Si volen continuar pensant que aquí no passarà res, poden fer-ho, però el sentit comú diu que el dia no tan llunyà en què algú es pugui endur de vacances 300 novel·les en un petit aparell de 15 centímetres d'alçada, el suport en paper haurà començat a morir per a la majoria de lectors.

En el futur digital els autors continuaran escrivint i els lectors, llegint

¿I què haurà canviat, en essència? Segurament res, aquesta és la paradoxa. Parafraçant la gastada frase de *Lampedusa*, em vaig adonar que tot canviarà perquè no canviï res amb la lectura d'un llibre extraordinari: *Lecturas de ficción contemporánea*, de Javier Aparicio (Càtedra, 2008). Aquesta petita joia no és res més que un dels exercicis més antics del món: el de reivindicar amb passió i coneixement la millor literatura contemporània. De *Kafka* a *Ishiguro* passant per *Joyce*, *Lowry*, *Mann*, tots els grans es reivindiquen en aquest llibre, que porta de manera inevitable a altres llibres, una porta d'entrada immillorable als grans escriptors del segle XX. També és fàcil pensar que el dia en què un llibre com el de *Javier Aparicio* contingui, en format digital, els enllaços directes que ens portin a *l'Ulisses*, *La muntanya màgica* o *Sota el volcà*, definitivament hauré fet un gran pas endavant.

Però un cop proclamada l'apocalipsi, tornem a la realitat. La gràcia és que en aquest món virtual els autors hauran de continuar escrivint; els editors, editant i els lectors, per sort, llegint. Canviarà el suport, canviarà la manera de comprar-lo, canviarà la manera de llegir-lo, però el plaer continuarà sent el mateix. És per això que sobreviurem. ≡

e llibreter

El temple de la novel·la policíaca

C. L.
BARCELONA

En ple cor de la Barceloneta hi ha Negra y Criminal, autèntic temple de la novel·la policíaca i de suspens. Només entrar, a la dreta, una taula amb un ordinador, al costat d'un munt de llibres del super-vendes suec Stieg Larsson, serveix de despatx a Paco Camarasa, que és l'ànima de la llibreria. A l'esquerra, un altar dedicat a *El falcò maltès*, de Dashiell Hammet, recorda aquesta icona del gènere. Una peculiar fornicula en què es pot trobar des d'una primera edició de la novel·la de Hammet en castellà titulada *llavors*

Paco Camarasa

Libreria Negra y Criminal
Barcelona. Carrer de la Sal, 5.

El halcón del rey (vuit pessetes era en aquell moment el preu que tenia) fins a exemplars en eusquera, turc, alemany, anglès, francès i, per descomptat, en català.

Com a bon especialista, Camarasa, que també és comissari de BCNegra 2009, té un consell per a cada lector. Si busca un clàssic nord-americà posat al dia, res de millor que una de les obres de Michael Connelly, estrella de les jornades de Barcelona i flamant Premi Pepe Carvalho. Qui tingui debilitat per Los Angeles no s'ha de perdre *T de trampa* (Tusquets i Edicions 62), de Sue Grafton. Si es prefereix menys acció i més li-

teratura: *Drive*, de James Sallis (RBA), un autor que connecta amb els perdedors a l'estil Jim Thomson.

NOVEL·LA SUECA # Dins la novel·la europea, menys violenta que l'americana, destaca la reedició d'*El policia que rie* (RBA), del matrimoni suec Maj Sjöwall i Per Wahlöö. I en el marc mediterrani, Camarasa no amaga la seva fascinació per Leonardo Sciacia: *A cadascú el que és seu* (Tusquets / Edicions 62) és un títol que cal destacar. A Espanya, destaca el basc Willy Uribe i la seva molt dura *Revancha* (Àmbar) i en català, *La mala dona*, de Marc Pastor (La Magrana), primer premi Crims de Tinta, que aborda la història d'Enriqueta Martí, la primera assassina en sèrie de Barcelona. ≡